

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ СПАС МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
КИМ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ БАШКАРМА КОМИТЕТЫ**

КАРАР

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

№ 5

«19 » июнь 2026 ел

2026-2028 елларга Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының "Ким авыл жирлеге" муниципаль берәмлеге территориясендә жирдән файдалану һәм саклау буенча муниципаль программаны гамәлгә ашыру турында

Россия Федерациясе Жир кодексы, «Гавами хакимиятнең бердәм системасында жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2025 елның 20 мартындагы 33-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Кимовка авыл жирлеге башкарма комитеты билгели:

1. 2026-2028 елларга Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының «Ким авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә жир кишәрлегеннән файдалану һәм аны саклау буенча кушымтада бирелә торган муниципаль программаны расларга.

2. Өлеге карарны ТР Спас муниципаль районының рәсми сайтында рәсми рәвештә игълан итәргә <http://spasskiy.tatarstan.ru> һәм <http://pravo.tatarstan.ru> порталында: // pravo.tatarstan.ru.

3. Өлеге карарның үтөлешен контрольдә тотуны үземдә калдырам.

Башкарма комитет жетәкчесе Ким авыл жирлеге ТР Спас муниципаль районының

В. В. Синчугов

**2026-2028 елларга Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының " Ким
авыл җирлеген" " муниципаль берәмлеген территориясендә җирдән файдалану һәм
аны саклау буенча муниципаль программа**

2026

2026-2028 елларга Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының " Ким авыл жирлеге" " муниципаль берәмлеге территориясендә жирләрдән файдалану һәм аларны саклау буенча муниципаль программа паспорты

Программа Исеме	2026-2028 елларга Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының " Ким авыл жирлеге" " муниципаль берәмлеге территориясендә жирләрдән файдалану һәм аларны саклау буенча муниципаль программа
Программаны эшләү өчен нигез	«Гавами хакимиятнең бердәм системасында жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2025 елның 20 мартындагы 33-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациясе Жир кодексы
Программаның заказчылары	Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының Ким авыл жирлеге Башкарма комитеты
Программаны төп эшләүчеләр	Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының Ким авыл жирлеге Башкарма комитеты
Программаны Башкаручылар	Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының Ким авыл жирлеге Башкарма комитеты
Программаның максатлары һәм бурычлары	Программаның максатлары булып жирләрне һәм туфракны пычратуны, ярлыландыруны, деградацияләүне, бозуны, юкка чыгаруны, жиргә һәм туфракка башка тискәре йогынтыны булдырмау һәм бетерү, шулай ук жирләрнең үзлекләрен яхшырту, шул исәптән авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләрнең уңдырышлылыгын торгызу өчен жирләрдән рациональ файдалануны тәмин итү тора. Программаның Бурычлары: - житештерү һәм куллану калдыклары белән эш итү өлкәсендәге эшчәнлекне оптимальләштерү; - жирләрдән файдалануның һәм аларны саклауның нәтижәләлеген арттыру; - жирләрдән нәтижәле файдалануны һәм аларны саклауны тәмин итү; - яшел үсентеләрне саклау һәм торгызу, - жирләргә инвентаризация үткөрү.
Программаны гамәлгә ашыру срогы	2026-2028 еллар
Финанслау күләмнәре һәм чыганаclarы	Программаны финанслау күләме-75,0 мең сум., шул исәптән 2026 ел-жирле бюджет акчалары исәбеннән-25,0 мең сум. 2027 ел-жирле бюджет акчалары исәбеннән-25,0 мең сум. 2028 ел-жирле бюджет акчалары исәбеннән-25,0 мең сум.
Программаны гамәлгә ашыруның	Жирдән файдалануны тәртипкә китерү, жирләрдән нәтижәле файдалану һәм саклау, бозылган жирләрне торгызу һәм халыкның экологик иминлеген һәм аларның яшәү сыйфатын арттыру

көтелә торган нәтижеләре һәм нәтижеләлек күрсәткечләре	
Программаның үтәлешен тикшереп торуну оештыру	Программаны гамәлгә ашыруны тикшереп тору Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының Ким авыл жирлеген Башкарма комитеты тарафыннан гамәлгә ашырыла

1. Муниципаль программаны гамәлгә ашыруның тиешле өлкәсендәге ағымдагы торышка Характеристика һәм төп проблемалар

Жир - әйләнә-тирә мохитнең мөһим өлеше, аннан файдалану башка барлык табигый объектлар: хайваннар, урманнар, үсемлекләр дөньясы, сулар, файдалы казылмалар һәм жир асты байлыкларының башка кыйммәтләре белән бәйле. Жирдән файдаланмыйча һәм аны сакламыйча башка табигый ресурслардан файдалану мөмкин түгел. Жиргә карата хуҗасызлыкны кичекмәстән ясыйлар яки якин киләчәктә әйләнә-тирә мохиткә зыян китерәчәкләр, жирнең өске катламын - туфракны, аның химик һәм радиоактив пычрануын жимерүгә генә түгел, бәлки бөтен табигый комплексның экологик начарлануына да китерәчәкләр.

Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы «Ким авыл жирлеген» муниципаль берәмлегенә территориясендә жирләрдән файдалану һәм аларны саклау буенча муниципаль программа 2026-2028 елларга (алга таба - Программа) икътисадны ныгыту мәнфәгатьләрендә жир ресурсларыннан нәтиҗәле файдалану һәм идарә итү буенча дәүләт сәясәтен гамәлгә ашыруны тәмин итә торган жирләрдән файдалануның һәм саклауның уңайлы шартларын булдыруга юнәлтелгән.

Жир фондының шактый күләмен төрле максатларда куллану әйләнә-тирә мохит экосистемасының барлык звеноларының табигый бөтенлеген саклау буенча билгеле бер йөкләмәләр йөкли. Табигатьтә барысы да үзара бәйләнгән. Шуңа күрә бер звеноның дәрәҗәсенең бозу, урман булсынмы ул, хайваннар дөньясы, жир булсынмы, экосистеманың дисбалансына һәм бөтенлеген бозуга китерә.

Жирдән рациональ файдалану, аңа куллану һәм хуҗалыксыз мөнәсәбәт үзгәрткән вазыйфаларны бозуга, табигать үзгәрешләрен киметүгә китерә.

Жирләрен саклау жирдән рациональ файдалану тәмин ителгәндә генә нәтиҗәле була ала.

«Ким авыл жирлеген» муниципаль берәмлегенә тотрыклы социаль-иқтисади үсеш һәм анда яшәүчеләрнең экологик имин тормыш эшчәнлегенә проблемалары хәзерге этапта жирләрен саклау һәм алардан файдалану мәсьәләләрен хәл итү белән тыгыз бәйләнгән. Шәһәр жирлеген дәрәҗәсендә жирләрен саклау һәм файдалануның жирле проблемаларын мөстәкыйль хәл итәргә мөмкин, өстәвенә, тулы, комплекслы һәм акыллы рәвештә хәзерге вакытта яшәүчеләр мәнфәгатьләрендә генә түгел, киләчәк буыннар мәнфәгатьләрендә дә.

Жирләренң экологик торышы уртача яхшы, ләкин стихияле санкцияләnmәгән чүплекләр әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясый һәм экологик хәлне катлауландыра.

2. Муниципаль программаны гамәлгә ашыруның максатлары, бурычлары һәм максатчан күрсәткечләре, сроклары һәм этаплары

Жирлекләрдән файдалану һәм аларны саклау өлкәсендә муниципаль сәясәтнең төп принциплары түбәндәгеләрдән гыйбарәт: Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Ким авыл жирлеген башкарма комитеты эшчәнлегенә законлылыгы һәм ачыклыгы, хисап тотучанлыгы һәм контрольгә, нәтиҗәле.

Муниципаль программаның максатлары булып жирләрен пычратуны, ярлыландыруны, деградацияләүне, бозуны, жирләрен һәм туфракны һәм башка

тискәре йогынтыны юкка чыгаруны, шулай ук жирләрдән рациональ файдалануны тәэмин итү, жирләрнең үзлекләрен яхшырту, шул исәптән авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләрнең уңдырышлылығын торгызу өчен, тәэмин итү тора.

Куелган максатларга ирешү өчен түбәндәге бурычларны хәл итү күздә тотыла:

- житештерү һәм куллану калдыклары белән эш итү өлкәсендәге эшчәнлекне оптимальләштерү;

- жирләрдән файдалануның һәм аларны саклауның нәтижелелеген арттыру, жирләрдән рациональ файдалануны һәм аларны саклауны оештыруны тәэмин итү;

- яшел үсентеләрне саклау һәм торгызу;

- жирләргә инвентаризация үткөрү.

Жирләрне инвестицияләү жирләрне деградацияләүне, пычрануны, чүпләүне, жирләрне бозуны, хужалык эшчәнлегенң башка тискәре (зарарлы) йогынтысын булдырмау, файдаланылмый торган, файдаланылмый торган яисә файдаланылмый торган, файдаланылмый торган яисә файдаланылмый торган, жир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану, жирләрнең башка характеристикалары нигезендә файдаланылмаган жирләрне ачыклау өчен уздырыла.

3. Программаның максатларын һәм бурычларын гамәлгә ашыруның көтелә торган ахыргы нәтижеләре һәм программаның нәтижелелек күрсәткечләре

Өлеге программаны гамәлгә ашыру жирдән файдалануны тәртипкә китерергә, яңа жир кишәрлекләрен әйләнешкә кертергә, авыл жирлегенң инвестицияләр жәлеп итүчәнлеген арттырырга, шул рәвешле икътисадны үстерергә, жирләрдән нәтижелерәк файдаланырга һәм аларны сакларга булыша.

Программа чараларын үтәү нәтижәсендә:

- 1) торак пунктларны төзекләндерү;

- 2) жирләрнең сыйфат характеристикаларын яхшырту;

- 3) жирләрдән нәтижәле файдалану.

4. Программаны гамәлгә ашыру сроклары һәм этаплары

Программаны гамәлгә ашыру вакыты - 2026-2028 еллар.

5. Муниципаль программаның төп чаралары исемлеге

Муниципаль программа кысаларында Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының « Ким авыл жирлеге"» муниципаль берәмлеге территориясендә жирләрне саклауның һәм алардан файдалануның нәтижәләгән арттыру чаралары планлаштырылган.

Таблица № 1

МУНИЦИПАЛЬ ПРОГРАММАНЫҢ ТӨП ЧАРАЛАРЫ ИСЕМЛЕГЕ

Максат исеме	Бурыч атамалары	Төп чараларның исеме	Башкаручы	Төп чараларны үтәү сроклары	Ахыргы нәтижеләрне бәяләү индикаторлары, үлчәү берәмлекләре	Индикаторларның әһәмияте			Финанслау чыганагын күрсәтеп финанслау (мең сум)			Чараны гамәлгә ашыруның турыдан-туры нәтижәсе
						2026	2027	2028	2026	2027	2028	
1	2	4	5	6	7	8	9	10	12	13	14	
1. Жирләрне һәм туфракны пычратуны, ярлыландыруны, деградацияләүне, бозуны, юкка чыгаруны, жиргә һәм туфракка башка тискәре	1.1: Жирләрдән файдалануның һәм аларны саклауның нәтижәләгән арттыру, жирләрдән рациональ файдалануы һәм аларны саклауны оештыруны	1.1.1. туфракның уңдырышлылыгын саклау һәм арттыру, жирләрне чүп үләннәр, куаклар һәм урманнардан саклау, жирләрнең торышын начарайтуның башка төрләре	Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының Ким авыл жирлеге Башкарма комитеты	2026-2028	Әйе /Юк	Әйе	Әйе	Әйе	5,0 (жирл е бюджет)	5,0 (жирл е бюджет)	5,0 (жирл е бюджет)	жирләрдән экологик системаларны саклауны, жирнең хужалык һәм эшчәнлекнең башка төрләрен гамәлгә ашыру чарасы, нигезе булу сәләтен тәэмин итә

йогынтыны булдырмау һәм бетерү, шулай ук жирләрдән рациональ файдалануны тәмин итү, шул исәптән авыл хужалыгы билгеләнеше ндәге жирләрдә туфракның уңдырышлыл ыгын торгызу һәм жирләрне яхшырту өчен	тәмин итү	(фито контроль үткәрү)										торган ысуллар белән файдалану
		1.1.2. жирләрне пычрату һәм чүпләү нәтижәләрен бетерү (өмәләр үткәрү, чүп чыгару)	Татарстан Республикас ы Спас муниципаль районының Ким авыл жирлеген Башкарма комитеты	2026- 2028	берәмлек	6	6	6	10,0 (жирл е бюдж ет)	10,0 (жирл е бюдж ет)	10,0 (жирл е бюдж ет))	
	1.2 Яшел утыртмалар ны саклау һәм торгызу	1.2.1. табигать мохитен саклау, һәм торгызу үстерү (агачлар, куаклар утырту)	Татарстан Республикас ы Спас муниципаль районының Ким авыл жирлеген Башкарма комитеты	2026- 2028	берәмлек	10	10	10	10 (жирл е бюдж ет)	10 (жирл е бюдж ет)	10 (жирл е бюдж ет)	халыкның сәламәтлеге н һәм яшәү эшчәнлегене ң уңай шартларын тәмин итү өчен әйләнә- тирә мохит шартларын саклау, яклау һәм яхшырту
	1.3: Жирләргә инвентариз ация үткәрү	1.3.1. буш һәм рациональ файдаланылм ый торган жирләрне ачыклау һәм аларны хужалык әйләнешенә вакытында	Татарстан Республикас ы Спас муниципаль районының Ким авыл жирлеген Башкарма комитеты	2026- 2028	Әйе /Юк	Әйе	Әйе	Әйе	-	-	-	жирләрне системалы рәвештә инвентариза цияләү, аларны арендага (милеккә)тап шыру максатларын

		жәлеп итү										да буш һәм
		1.3.2. жир кишәрлекләре н үз белдеге белән биләү фактларын ачыклау	Татарстан Республикас ы Спас муниципаль районының Ким авыл жирлеге Башкарма комитеты	2026- 2028	Әйе /Юк	Әйе	Әйе	Әйе	-	-	-	рациональ файдаланыл мый торган жирләрне ачыклау
		1.3.3. гражданның РФ жир законнарын аңлату	Татарстан Республикас ы Спас муниципаль районының Ким авыл жирлеге Башкарма комитеты	2026- 2028	Әйе /Юк	Әйе	Әйе	Әйе	-	-	-	

6. Муниципаль Программаны ресурслар белән тәэмин итүне нигезләү

Муниципаль программаны гамәлгә ашыру җирле бюджет хисабына карала.

2026-2028 елларга муниципаль программаның бюджет ассигнованиеләренәң гомуми күләме җирле бюджет акчаларынан 75,0 мең сум тәшкил итә.

Финанс ресурсларына ихтыяҗ Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының « Ким авыл җирлегенә» муниципаль берәмлегенә җирле үзидарә органнарының индекс-дефляторларны исәпкә алып, шундый ук эш төрләренә нигезендә әзерләнгән тәкдимнәренә нигезендә билгеләнә.

Таблица № 2.

Гамәлгә ашыру еллары	Финанслау күләме, мең сум				
	барлыгы	финанслау чыганаclarы киселешендә			
		федераль бюджет	республика бюджетлары	Муниципаль программаның төп чаралары	бюджеттан тыш чыганаclar
Муниципаль программаның төп чаралары					
2026		0,0	0,0	25,0	0,0
2027		0,0	0,0	25,0	0,0
2028		0,0	0,0	25,0	0,0
Муниципаль программа буенча барысы		0,0	0,0	75,0	0,0

Муниципаль программаны гамәлгә ашыру барышында чаралар һәм аларны финанслау күләмнәренә, Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының « Ким авыл җирлегенә» муниципаль берәмлегенә бюджеты акчаларының мөмкинлекләрен исәпкә алып, ел саен корректировкаларны тәеш.

7. Программаның үтәлешен тикшереп торуны оештыру

Программаны гамәлгә ашыру барышына Контроль Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының Ким авыл җирлегенә Башкарма комитеты тарафыннан башкарыла.

Программаны гамәлгә ашыру турында хисап белешмәләренә Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының кимовка авыл җирлегенә башкарма комитеты тарафыннан хисап чорыннан соң килә торган айның 25 числосына кадәр квартал саен ТР Спас муниципаль районы Башкарма комитетына һәм ТР Спас муниципаль районының Финанс-бюджет палатасына әлегә программага 1 нче кушымта нигезендә тапшырыла.

Программаны гамәлгә ашыру турында хисап белешмәләренә Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының Ким авыл җирлек башкарма комитеты тарафыннан хисап чорыннан соң килә торган айның 25 числосына кадәр квартал саен Спас муниципаль районы Башкарма комитетына һәм Спас муниципаль районының Финанс-бюджет палатасына 1 нче кушымта нигезендә тапшырыла.

Муниципаль программа реквизитлары, гамәлгә ашыру чоры	
Хисап тотучы оешманың исеме	
Муниципаль программаны раслау турында норматив хокукый акт исеме	
Форма төзү өчен җаваплы вазыйфаи зат (ф. и. ат., вазыйфаи вазыйфаи зат, элемтә телефоны)	

Муниципаль программаны гамәлгә ашыру турында хисап
_____ 20__ ел

[illegible]

[illegible]